

til Lov, og bevirkede, at det ikke blev til Lov. Det strandede derpaa, men det var, som man udtrykker sig, paa et hængende Haar, at Forslaget var bleven til Lov. Men der var en Hage den Gang, som det daværende Ministerium fatté Pris paa, og det var egentlig der, at Anstødsstenen laa. Det var det, at det fremgik klart og tydelig nok, at man mente, at det ikke var Statsmidler, der var Tale om. Det var egentlig derpaa, at Sagen strandede, for saa vidt jeg den Gang forstod Tingene. Det forekommer imidlertid mig, at det vel kunde tænkes, at det nuværende Ministerium, navnlig i dette Spørgsmaal, kunde se en lille Smule mere praktisk paa Sagen. For mig staar det at betragte disse Midler, som dog ere en vis Del af de øvrige Statsmidler, paa denne Maade som noget aldeles for sig, som noget vel bureaukratistisk selv for den nuværende Regering. Jeg synes snarere, at det er en saadan Betragtning, der særlig kunde blive gjort gældende fra Gæstlighedens Side, men ellers maatte man vel i vore Dage kunne komme til det Resultat, at den rigtige Maade at lønne Landsbypræsterne paa var at gøre det i Lighed med andre Embedsmænd. Jeg vil, uden at tilraade nogen Forandring i det Forslag, som her foreligger, sige, at jeg dog tror, at Tiden er saa vidt fremskreden og Udviklingen tiltagen saaledes, at Præsterne ikke bør have Jordlod. Jeg tror, at det er en Fejl ved en eventuel Lønningslov for Præster at give dem en Jordlod. Forholdene paa Landet have udviklet sig paa en saadan Maade, og denne Udvikling tager til stadig, at jeg tror, det vilde være heldigt baade for vedkommende Embedsmand selv og Befolkningen i det hele taget, naar Præsterne ikke havde Jord, men vare henviste til en fast ordentlig Løn i Lighed med andre Embedsmænd, saaledes at de efter deres sociale Stilling kunne føre en Tilværelse, som var passende og overensstemmende med andre lignende. (Afbrydelse af Clausen.) Ja, det kan nok være, at Befordringen saa til sine Tider kunde blive lidt vanskelig; men jeg tror dog, at Udviklingen gaar i den Retning, saa dette enkelte Punkt maa man vel nærmest se bort fra. Dette skulde imidlertid paa ingen Maade afholde mig fra at give et saadant Lovforslag min Stemme og Tilslutning, at der i det var bestemt som en Overgang, at Præsterne skulde have Jordlod, saaledes som Lovforslaget ogsaa nu er formuleret. Jeg antyder kun, at jeg tror, at det vilde være heldigt, dersom det Princip kunde faas fast, at det var virkelig Statsmidlerne, Præsterne skulde lønnes af, lige som andre Embedsmænd, og jeg tror, jeg

kan sige — jeg kan jo kun her tale for mit eget Vedkommende — at mange her i Salen da vilde være tilbøjelige til at strække sig meget vidt med Hensyn til Enkelthederne, og navnlig med Hensyn til Lønningsfaktorerne ville vi nok kunne komme overens. Jeg tror ikke, at de ville lægge nogen væsentlig Hindring i Vejen. Den nuværende Lønningsmaade forekommer mig en væsentlig Grund til de Forhold, som det ærede Medlem fra Middelfart (Henning Jensen) stikrede. Det er nemlig saaledes, at der tidt kommer et eller andet i Vejen under de nuværende Lønningsforhold, som ikke burde finde Sted. Vi have f. Eks. haft det Tilfælde ude hos os, at en Præst pantede Husmændene for 50 Dre for Høstarbejde. Det er nemlig saa, at Præsterne have Ret til Høstdage, men naar Jorden er lejet ud, kunne de ikke benytte denne Ret, og saa har det været Regel ude hos os, at Husmændene ere blevne krævede for 50 Dre for Høstdage. Husmændene ere jo ikke bedre end andre Mennesker, de lade være at betale, og saa blive de en Dag pantede for 50 Dre. Det var jo nok Præstens juridiske Ret, men denne Panteordre kom mange Steder, hvor de ikke havde det tørre Brød, og det vakte saa meget mere Indignation, som Præsten er en rig Mand. Altsaa, Forholdet mellem Præst og Menighed er ikke altid saa godt, for selv om de religiøse Tanker ere ens, saa virker det, at der sker noget saadant som det, at Præsten panter Husmanden for 50 Dre, meget uheldigt, selv om han har juridisk Ret dertil, og den almindelige Mening i Sognet var da ogsaa, at det var — jeg veed ikke, om jeg tør bruge det Udtryk — lidt lidt, handlet af Præsten. Naar det ærede Medlem fra Middelfart henviste til en bestemt Præst, som havde nytret, at naar Folk bleve konfirmerede, gif de $\frac{9}{10}$ bort, saa kom det ikke ganske klart frem, hvad Meninger dermed var. Thi det kan jo ikke være Meningen, at de $\frac{9}{10}$ forlade Folketirken, for det gøre de ikke, og navnlig paa Landet blive de allesammen i Folketirken og gaa til Allers og Kirke og Offer, som vi sige paa Landet. Men det ærede Medlem har Ret i, at et Samliv ud over det rent formelle mellem Præst og Menighed ikke meget eksisterer. Ude i min Egn ere vi saaledes stillede, at vi have fede Præsteembeder, og det har til Følge, at Præsterens sociale Stilling er langt over Menighedens, og deraf følger atter, at et Samliv ud over det rent formelle kirkelige kun undtagelsesvis finder Sted hos os, saa meget mere som Præsterne, med al Agtelse for dem, ikke have det Greb paa at omgaa Folk som